

"İştirak-i emvâlin, çok zararlarıyla beraber, iştirakle mahiyeti değişmez. Her birisi umuma gerçi bir cihette ve nezarete mâlik hükmündedir; fakat istifade edemez." cümlelerinin izahını yapar mısınız?

Halka açık, büyük şirketlerde, genelde su-i istimal, mal üzerinde çalma ve çırpma şeklinde, ya da israf olarak tezahür eder. Herkesin ortak olan malı, bir şahsın özel malı kadar korunaklı olamaz. Bu yüzden, suistimale açıktır. Günümüzde bu gibi ortaklıkların nasıl sömürü aracı haline getirildiğine şahit oluyoruz. Böyle şirketlerin umumi gücünden, belli başlı gruplar faydalanır. Ama küçük hisse sahipleri, o umumi gücünden faydalanamaz. Sadece hissesi kadar faydalanır. **Ama bununla beraber, küçük nakitlerin bir havuzda toplanması, bütün zararlarına rağmen kuvvetli bir fayda ve güç olabiliyor.**

Üstat, bu maddi şirketi, manevi şirkete bir temsil, bir dürbün yapıyor. Yoksa, bütün köşelerini aynı ile tatbik etmek gerekmez.

"İştirakte, mahiyet değişmez", demek ise, küçük ortakların iştirak etmesi, şirketin umumi kuvvetini etkilemez, anlamındadır. Şirket benim der, ama etkileme ve faydalanma açısından tesiri yoktur. Şirketin mahiyetine dokunamaz. Nasıl ki kamu malı, bütün vatandaşlarındır. Ama biri kalkıp, nasılsa bunda benim de bir hakkım var, deyip, el uzatsa, hapsi boylar.

Bunun gibi, şirket ortağı, şirkete sahiptir, ama el uzatıp faydalanma noktasından şirketin mahiyetine dokunamaz. **Burada mahiyet, şirketin ana sermayesi ve taşınmazları anlamındadır.**